

Labklājības ministrijas Dzimumu līdztiesības komitejas 26.sēde

Skolas iela 28, Apspriežu zāle

PROTOKOLS nr. 2

Rīgā,

2019. gada 6.novembrī plkst. 15:00

Sēdi vada:

Ingus Alliks, Labklājības ministrijas (LM) valsts sekretārs, Dzimumu līdztiesības komitejas (Komiteja) vadītājs

Sēdē piedalās:

Agnese Gaile, LM Sociālās politikas plānošanas un attīstības departamenta vecākā eksperte;

Irēna Liepiņa, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības priekšsēdētāja vietniece

Pēteris Leiškalns, biedrības "Latvijas Darba devēju konfederācija" sociālās drošības eksperts;

Lauris Bokišs, Biedrības „Tēvi” loceklis;

Sandris Rāgs, Tieslietu ministrijas Cilvēktiesību departamenta Vispārējo cilvēktiesību nodaļas jurists;

Dace Helmane, Biedrības „Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūts” izpilddirektore;

Iļona Dreģe, Aizsardzības ministrijas padomniece aizsardzības nozares jautājumos;

Ainars Nābels – Šneiders, Zemkopības ministrijas Starptautisko lietu un stratēģijas analīzes departamenta Stratēģijas analīzes nodaļas vecākais referents (aizstāj I. Slokenbergu);

Inete Ielīte, Biedrības „Latvijas Bērnu forums” valdes priekšsēdētāja;

Undīne Andersone, Ārlietu ministrijas Humanitāro jautājumu nodaļas vecākā referente;

Ilze Vārpiņa, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības lietu ministrijas Reģionālās politikas departamenta Reģionālās attīstības plānošanas vecākā eksperte;

Anta Rutka-Kriškalne, Latvijas pārstāvja starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās biroja vadītāja;

Līva Matuzele, Biedrības „Centrs Marta” politikas koordinatore;

Konstance Pīlēna, Valsts kancelejas Valsts pārvaldes politikas departamenta Valsts pārvaldes cilvēkresursu nodaļas konsultante;

Sandra Eglāja, Veselības ministrijas Veselības veicināšanas un atkarību profilakses nodaļas vecākā referente (aizstāj I.Birzni);

Uzaicinātie dalībnieki:

Juris Dilba, biedrības “Centrs Marta” Liepājas filiāles vadītājs

Diāna Jakaite, LM Sociālās politikas plānošanas un attīstības departamenta direktore

Sēdē nepiedalās:

Daina Mežecka, Ziemeļvalstu ministru padomes biroja Latvijā padomniece sociālajos jautājumos;

Elīta Kresse, biedrības "Latvijas Pašvaldību savienība" padomniece ārējo sakaru jautājumos;

Dainis Papāns, Izglītības un zinātnes ministrijas Politikas iniciatīvu un attīstības departamenta juriskonsults;

Edīte Kalniņa, Biedrības "Latvijas Sieviešu nevalstisko organizāciju sadarbības tīkls" valdes locekle.

Sanita Rancāne-Delekolē, Kultūras ministrijas Sabiedrības integrācijas departamenta direktore;

Māris Bērziņš, Neatkarīgās policistu arodbiedrības valdes priekšsēdētājs;

Laila Balga Biedrības „Sieviešu Tiesību institūts” valdes priekšsēdētāja

Baiba Vīlpa, Satiksmes ministrijas Finanšu un attīstības plānošanas departamenta direktore;

Sēdi protokolē:

Agnese Gaile, LM Sociālās politikas plānošanas un attīstības departamenta vecākā eksperte.

Darba kārtība:

1. Dzimumu līdztiesības integrētās pieejas īstenošanas nodarbinātības politikā novērtējums – informē Agnese Gaile, Labklājības ministrijas Sociālās politikas plānošanas un attīstības departamenta vecākā eksperte.
2. Ieguldījumu prioritātes labklājības nozarē - informē Diāna Jakaite, Labklājības ministrijas Sociālās politikas plānošanas un attīstības departamenta direktore).
3. Eiropas Dzimumu līdztiesības indekss – informē Juris Dilba, biedrības "Centrs Marta" Liepājas filiāles vadītājs, Eiropas Dzimumu līdztiesības institūta Ekspertu foruma pārstāvis.
4. Citas aktualitātes– informē Agnese Gaile, Labklājības ministrijas Sociālās politikas plānošanas un attīstības departamenta vecākā eksperte.
5. Citi jautājumi.

Sēdes norise:

1. Dzimumu līdztiesības integrētās pieejas īstenošanas nodarbinātības politikā novērtējums

A.Gaile prezentē sagatavoto Dzimumu līdztiesības integrētās pieejas īstenošanas nodarbinātības politikā novērtējumu, kas sagatavots saskaņā ar Plāna sieviešu un vīriešu vienlīdzīgu tiesību un iespēju veicināšanai 2018.- 2020. gadam¹ 1. rīcības virzienā *Sieviešu un vīriešu ekonomiskās neatkarības un vienlīdzīgu iespēju darba tirgū veicināšana* noteiktajiem pasākumiem. Novērtējums strukturēts,

¹ <https://likumi.lv/ta/id/300170-par-sieviesu-un-viriesu-vienlidzigu-tiesibu-un-iespeju-veicinasanas-planu-2018-2020-gadam>

identificējot gan problēmas, kas būtu risināmas, gan sasniegumus atbilstīgi cilvēka dzīvesciklam, kas sākas ar cilvēka izglītības ieguvu un profesijas izvēli, iesaisti darba tirgū un beidzot ar pensionēšanos.

Novērtējums sagatavots, apkopojot esošos tematiskos pētījumus un analizējot pieejamos datus atbilstīgi galvenajiem indikatoriem, kas atspoguļo dzimumu līdztiesības situāciju nodarbinātības, bezdarba un darba un ģimenes dzīves saskaņošanas jomās.

Ziņojums tiks izsūtīts visām tiešās valsts pārvaldes institūcijām, kā arī citām institūcijām ar aicinājumu izmantot un ņemt vērā sniegtos priekšlikumus un ieteikumus, plānojot nozares politikas attīstību, kā arī aktivitātes un pasākumus nākamajam ES fondu plānošanas periodam.

nodarbinatiba_Dzlk
om_061119.pdf

Jautājumi:

I.Ielīte rosina, ka ziņojumā būtu jāiekļauj dati pēc etniskās piederības, kā arī svarīgi būtu iekļaut informāciju reģionu griezumā. Būtu jāskata pašnodarbinātības un mikrouzņēmumu jautājums, kāda situācija ir dzimuma griezumā, kas ziņojumā nav iekļauts. Ziņojumā nav norādīts par pirmsskolas iestādes pakalpojumu ierobežotu pieejamību, kas, īpaši Rīgā, ir sarežģīta. I.Ielīte izsaka priekšlikumu, ka būtu jāstiprina skolotāju kapacitāte, lai jau pirmsskolā, īpaši, meitenes tiktu motivētas un iedrošinātas izvēlēties karjeru, kādu pašas vēlas.

P.Leiškalns uzskata, ka joprojām aktuāls ir jautājums par vecāku pabalsta solidāru sadalījumu, proti, abiem vecākiem ir iespēja līdzvērtīgi iesaistīties bērna aprūpē, saņemot pabalstu (proporcionāli iesaistei) un strādāt pusslodzi. Sievietes īpaši 45 -55 gadu vecumā uzņemas rūpes par vecākiem vai kādu citu ģimenes locekli, un tas nereti ir iemesls, kamdēļ sieviete izkrīt no darba tirgus, ietekmējot viņas dzīves kvalitāti ilgtermiņā.

D.Helmane attiecībā uz jautājumu par darbu un ģimenes dzīvi, piedāvā apsvērt lietot “ģimenes un darba dzīves saskaņošana”. Kā šo jautājumu definē, tā tas tiek saprasts sabiedrībā.

D.Jakaite papildinot pie ziņojuma min, ka nodarbinātības joma ir ļoti plaša, tādēļ, gatavojot ziņojumu, vēlme bija veidot to koncentrētu un īsu. Ziņojums ir koncentrēts uz nodarbinātību, tādēļ apzināti sociālā nodrošinājuma jautājumi tajā nav iekļauti, jo tad tas būtu cits ziņojums ar citu apjomu. Vienlaikus nenoliedz, ka sociālais nodrošinājums un tā ietekme no dzimumu līdztiesības aspekta ir būtiska tēma, ko analizēt. Ziņojums tiks papildināts attiecībā uz pirmsskolas izglītības pakalpojumu pieejamību, jo tam ir ietekme uz sieviešu un vīriešu nodarbinātību. Attiecībā uz romu zēniem un meitenēm, vērtēsim, cik lielā mērā būs iespējams integrēt šo aspektu ziņojumā (izglītība, atsevišķi uzsvērti pie ieteikumiem).

Nolemj:

Komiteja konceptuāli saskaņo sagatavoto novērtējuma ziņojumu.

Komitejas locekļi ir aicināti sniegt tehniskus, bet ne konceptuālus precizējumus, ja tādi ir līdz 15.novembrim, iesūtot tos elektroniski uz Komitejas e-pastu.

2. Ieguldījumu prioritātes labklājības nozarē

D.Jakaite sniedz ieskatu par Labklājības ministrijas iecerētajām idejām ieguldījumiem 2021.-2027.gadam no ES fondiem, uzsverot, ka ES fondu pamatojošo dokumentu izstrāde joprojām ir procesā.

ES fondi
2021-2027_06112019

Nolemj:

Pieņemt informāciju zināšanai.

3. Eiropas Dzimumu līdztiesības indekss

J.Dilba prezentē aktuālo informāciju par 15.oktobrī publicēto jauno Eiropas Dzimumu līdztiesības indeksa rezultātiem.

ElGE_Dzimumu_Lidz
t_Padome_06.11.201

D.Jakaite aicina Komitejas locekļus izmantot indeksu arī savā darbā, pamatojot politikas, kā arī atsaukties uz indeksa datiem.

Nolemj:

Pieņemt informāciju zināšanai.

4.Citas aktualitātes

A.Gaile informē par šobrīd aktuālajiem jautājumiem:

1. 2019.gada 20.jūnijā pieņemta Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva par darba un privātās dzīves līdzsvaru vecākiem un aprūpētājiem. Direktīva nosaka prasības attiecībā uz paternitātes atvaļinājuma ieviešanu līdz 10 darba dienām, katra darba ņēmēja individuālu tiesību uz 4 mēnešus ilgu vecāku atvaļinājumu, no kuriem 2 mēneši nav nododami, aprūpētāja atvaļinājumu 5 dienas gadā. Labklājības ministrija jau ir uzsākusi darbu pie direktīvas prasību padziļinātākas izpēti, lai identificētu apzinātu iespējamo grozījumu nepieciešamību normatīvajos aktos, kā arī identificējusi jautājumus, kurus būs nepieciešams pārrunāt ar sociālajiem partneriem un citām institūcijām.

2. Sākot ar 21.novembri līdz šī gada beigām, tiks īstenota komunikācijas kampaņa par vīriešu – tēvu lomu ģimenē un sabiedrībā. <http://www.lm.gov.lv/lv/nozares-politika/berni-un-gimene?id=91531>

3. Sākot ar 2020.gadu sadarbībā ar Latvijas Darba devēju konfederāciju un Latvijas Brīvo arodbiedrību savienību, ar Eiropas Savienības programmas “Tiesības, vienlīdzība, pilsonība” līdzfinansējumu, tiks īstenots projekts par darba un ģimenes saskaņošanas veicināšanu – “Līdzsvars visiem” (Balance for all).

Komitejas locekļi jautā vai ministrija ir sniegusi kādus priekšlikumus Eiropas Komisijas jaunajai dzimumu līdztiesības stratēģijai. A.Gaile atbild, ka Somija, kas ir šobrīd prezidējošā valsts ES Padomē, ir iniciējusi diskusijas ar visām ES dalībvalstīm, lai apzinātu valstu viedokļus par to, kas būtu iekļaujams jaunajā stratēģijā. Komitejas locekļi izsaka priekšlikumu, kādā no nākamajām Komitejas sēdēm iekļaut diskusiju par jautājumiem un prioritātēm, kas būtu iekļaujami jaunajā dzimumu līdztiesības stratēģijā.

Latvijas pārstāvja starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās biroja vadītāja atgādina, ka 2020.gada februārī ir plānota ANO Sieviešu diskriminācijas novēršanas komitejas sēde, kurā tiks izskatīts Latvijas ziņojums par 1979.gada Konvencijas par jebkuras sieviešu diskriminācijas izskaušanu, kā arī atgādina, ka nevalstiskajām organizācijām ir iespēja Komitejai iesniegt ēnu ziņojumu. Ja nevalstiskās organizācijas apsver šādu iespēju, tad to būtu jādara savlaicīgi.

Nolemj:

Pieņemt informāciju zināšanai.

Sēdi beidz plkst. 16:45.

Komitejas priekšsēdētājs

I.Alliks

Protokolēja

A.Gaile